

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

๓.๑ รูปแบบการศึกษา (Research Design)

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)

๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collection of Data)

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

๓.๑ รูปแบบการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) นำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร มีสาระครอบคลุมครบถ้วนเหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาต่อไป

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ในปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๕๕๕ ท่าน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ในปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๒๒๖ ท่าน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตาม Y. Krejcie & D.W. Morgan ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๗ – มีนาคม ๒๕๕๗

๓.๒.๓ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อศึกษาให้ทราบถึงของโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชรและผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือแบบเป็นทางการ (Structured Interview of Formal interview) โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน ๓ ท่าน ครูผู้สอนจำนวน ๓ ท่าน พนักงานราชการจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง ดังนี้

- ๑) นางสาว ร่มรักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองบอน
- ๒) นายการันต์ เพ็งอัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเปาะสวอง
- ๓) นายพิชิต แซ่มชื่น ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่หนองยาง

- ๔) นางวิไลพร ว่องธัญญาการ ครูโรงเรียนบ้านหนองบอน
- ๕) นางชวนชื่น พิเคราะห์ ครูโรงเรียนบ้านเปาะสวอง
- ๖) นางระเวีย จันทรอัน ครูโรงเรียนบ้านบ่อกระบาก
- ๗) นางชญานันท์ พูลสมบัติ พนักงานราชการโรงเรียนบ้านบ่อกระบาก
- ๘) นางประนอม พุทธเสม พนักงานราชการโรงเรียนประชาราษฎร์สามัคคี
- ๙) นางกาญจนา พันละออง พนักงานราชการโรงเรียนบ้านเปาะสวอง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๓.๑. แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบงานการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อใช้เก็บข้อมูล ในการวิจัย มี ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่ง โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็น ของครูต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบจำแนกเป็น ๖ ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (numerical Rating scale)^๑ มี ๕ ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับมากที่สุด
- ๔ หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับมาก
- ๓ หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับน้อย
- ๑ หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อศึกษาข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ๑) ศึกษา หลักการ ทฤษฎีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้
- ๒) กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

^๑บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น ,พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุริยาสาน, ๒๕๓๕), หน้า ๙๙-๑๐๐.

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่
 ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔) สร้างเครื่องมือ

๕) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
 ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง
 ประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ

๗) ปรับปรุงแก้ไข

๘) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

การเลือกเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์จากผู้บริหาร
 ครูผู้สอน พนักงานราชการ ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
 ตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้น

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

-ศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ใช้หลักธรรมาภิบาลในการ
 บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร

-กำหนดนิยามศัพท์ตามเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นกรอบ
 กำหนดการสร้างแบบสัมภาษณ์

-สร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา เพื่อครอบคลุมการ ใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี
 จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนิยามศัพท์เป็นกรอบ
 กำหนด

-นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขตาม
 คำแนะนำ

-นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษานำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ๕
 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อที่จะ
 นำข้อมูลที่ได้รับการพิจารณาและข้อเสนอแนะด้านต่างๆ จากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นแนวทางในการ
 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับงานวิจัยที่ต้องการทราบข้อมูล

-ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามที่คุณเชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ

-นำแบบสัมภาษณ์ที่คุณเชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข นำเสนออาจารย์
 ที่ปรึกษา

-ส่งคำร้องขอหนังสือออกขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิต
 เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

-นำแบบสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากศูนย์บัณฑิต เพื่อเก็บ
 รวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๓.๓. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอประธานและ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑) พระประจวบ คมกีร์ธมโม อาจารย์พิเศษวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๒) ผศ.ดร.วิรัช จงอยู่สุข อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓) ผศ.ดร.สุพรต บุญอ่อน อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๔) ดร.สุริยา บุญเฉลิม ผู้อำนวยการศูนย์ กศน. เขตบางแค

๕) อาจารย์สันติ มุ่งคุณ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)^๒ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕ ถึง ๑.๐ เมื่อมีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า ๐.๕ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ โรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) ตำบลท่าฉลอม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ ท่าน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๓ โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องรายข้อ (ตามภาคผนวก ข) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๖๐

๔. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว และแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล(Collection of Data)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ จากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๒. ผู้วิจัย ได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล และหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เสนอต่อผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา

^๒ พิสนุ พงศ์ศรี, วิจัยทางการศึกษาพิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานครสำนักพิมพ์เทียมผาการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๓๘-๑๓๙

^๓ Cronbach, Lee J. *Essentials of psychological testing* (๔th ed.). New York: Harper & Row, ๑๙๗๑.: P. ๑๖๐

เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบุคลากรของอำเภอชาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ที่ท่านบริหารราชการอยู่ เพื่อการศึกษาวิจัย ระหว่างวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๗ – ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๓. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถม อำเภอชาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ทั้งหมด ๒๒๖ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ แบบสัมภาษณ์ทั้งหมด ๙ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

๑) นำแบบสอบถามมาตรวจแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์

๒) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์

๓) การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

๓.๒) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ วิธีการ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

๓.๓) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้^๔

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

๓.๔) ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้สถิติตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว และการทดสอบเอฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test / One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

๓.๕) วิเคราะห์และสรุปผลแบบสอบถามปลายเปิด และข้อเสนอแนะอื่นๆ

^๔ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๑๐๒

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

จากการศึกษาข้อมูลตั้งแต่การเก็บข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน พนักงานราชการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้ได้การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้ แล้วนำเสนอผลการวิจัย การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกำแพงเพชร